

LA SENYERA FEDERAL

Porta-vèu de la Joventut Republicana Federal

Any II

REDACCIÓ: August, 14, baixos
ADMINISTRACIÓ: Plaça Olózaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 20 Setembre de 1908

Preus de suscripció

Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts.
Estranger..... 2'00

Nom: 51

El Programa del Partit Federal y l'acció política catalana

Aqueix Programa del partit federal que tant hem plorat, que tant ploraré encara en l'avenir, te una rara, singular bonesa qu'el fa cada dia més digne de la nostra estima. El diria un ignorant possiblement d'un poder parell del imàgn suficientment capás d'atraure a qui seriósament se dongui una vegada a meditarlo, d'una virtut meravellosa de font de Castalia que aquell qui beu un cop de ses aigües cristal·lines resta sempre més ple de convenciment y vives ansies d'apostolat. L'inspiració d'honradesa, de patriotisme, d'amor, de llibertat y de justicia baix la qual fou escrit, necessàriament, forsolament havien de produir una obra humanament perfecta, equilibrada y duradera com cap altra Honradesa en totes les manifestacions de la nostra activitat; patriotisme desinteresat y altruista per demunt dels més egoïsmes; amor a totes les coses nobles, enlayrat amor a tots els homes; seconda igual, respectuosa llibertat als individus y pobles; ben alta justicia resplandint aurificant en tots els nostres actes!... Quin credo polític ha tingut mai en nostra terra una sólida base com aqueixa? La mateixa esfímera vida de tots ells dona una bella y eloquient resposta a nostra pregunta. Obras que han mirat sempre a la consecució d'un fruct prematur, d'un gaudiment del Poder, una vegada això conseguit, o, també, vista la impotència de conseguir-ho, vergonyosament, sagnantment devegades, han sigut trossejades per los propis autors, fentne ofrena miserabla al desprecí dels ciutadans que miren més alt y més enllà de les claudicacions y corrupteles que serveixen de sócol de fanc a la perpetuitat de la vida d'alguns homes. Y un programa polític y social com el del partit federalista, programa al més radical en la solució de tots els problemes de justicia qu'actualment agiten el mon, escrit de cara al progrés, a la reivindicació absoluta de la personalitat dels sers individuals y colectius, pot, lògicamente pensant, sotmetres a una voluntaria patrificació, momificarse, tancar-se dintre d'un cércol d'un desprecí indiferentisme devant de la avens ideològic que demà, sens dubte, recorrerà magnificament triomfant les més grans—en civilitat—nacions d'Europa y Amèrica? Com tambe es falsa y roïna l'accusació d'un total obligat absolutisme en la admisió dels principis en ell continguts per part dels militants en el nostre partit, doncs, excepció feta d'aquelles aspiracions fonamentals, —sense les quals, com es de sentit comú, no existiria l'organisme que les defensa,—totes les demés poden ser objecte

de crítica, y, per lo tant, sotmeses a la llibertat y a la voluntat individual y colectiva pera acceptarles, rebutjarles o modificarles. Sols esperits qui viuen en perpètua y total separació de la sinceritat que deuria animar totes les paraules y donar vida als actes, tots dels homes públics, poden baixament emetre tant ridícoles y febles acusacions...

Y així, jo podria escriure aquí llargues reflexions sobre el mateix tema qu'els fets que diariament se reconeixen en la política catalana em sugereixen, sino considerés que idèntiques apreciacions s'haurán fet més de una vegada els meus correligionaris. Perqué no dupto de que tots els federalistes que ho son de cor y de seny, una infinitat de vegades s'haurán trobat sorpresos devant dels admirables *mediterranis* que's terriblets infants de la nova política descobreixen ab una prodigalitat verament alarmant. Es un signe que no falla: després d'una forta acció política, d'uns dies d'agitació popular, ve, naturalment, un periode de calma... calma apparent, es clar, perque en el cervell dels terriblets infants de la nova política ja s'está elaborant el descobriment meravellos que ha de remoure d'una manera soroiosa les masses sempre incautes y sempre dispostes a moures com més soroiosament sigui millor.

Ara mateix, no s'acaba de plantear, apropósito d'un cas de condemna militar,—no'l primer en parelles condicions, recordis el processament d'En Frederic Gironella, el d'En Julià, el d'En Bo y Sampau, etz. abans de la llei de jurisdiccions,—la necessitat de reformar la legislació vigent militar? Y tot això, es clar, presentat al poble d'una manera aparatososa, enfàtica, com la derrera paraula de la evolució del Dret.

Doncs bé, cal que ho diguem d'una vegada pera sempre: lo que vostès volen, senyors infants de la nova política, fa anys qu'els republicans federalists ho volém, ho hem predicat arreu, està consignat en el Programa del partit federal insert; fa anys també, en el *Diario de Sesiones*, y, si no fos perque no'n profitarien res y l'actuar d'euridir me costaria pel cap mes baix déu anys de presó, transcriuria aquí paraules de Pi y Margall (a qui molts dihenli Mestre ja's creuen *deixebles*) y d'altres eminentes federalistes referents al susdit assumpte, capasses per si soles de fer escruir als terriblets infants de la nova politica que han tingut la gran pensada. Copièm solzament lo que diu el programa del partit federal respecte d'aqueix particular y així veurém si hi ha gran diferencia

entre la reforma legislativa que's preara y les aspiracions que fa temps defensem. Ciò aixís «Limitados el procedimiento y los tribunales militares a delitos militares cometidos por militares en activo servicio ó con ocasión del activo servicio mismo; derogado el fuero de atracción por los tribunales de guerra; válido para los tribunales civiles cuando no quepa dividir la continencia de la causa. Admitidos a informar en los Consejos de guerra los defensores que el reo elija, sean ó no militares.»

(i)

Y be, dirán ells, els terriblets infants de la nova política, qué voléu dir ab així? Voléu, acà, sustrarens a la acció ferma y perillosa (en cert sentit) que convé realisar pera interessar el poble en favor del nostre projecte, pera fer que el pobre'l senti, el visqui? A l'acció futura que, més sagnant y dolorosa potser, vindrà? No; els federalistes en general y jo, el de menys voler, en particular, volém que la reforma sigui un fet lo més promptament possible.

Els que'n han precedit y els actuals defensors de les idees del nostre mestre del autonomisme D. F. P. y Margall, hem tingut sempre per qüestió essencial del contingut ideològic que defensém; l'institució voluntaria del servei militar, enfront del despotisme indigne que simbolisa l'aspiració brutal del servei obligatori qu'avuy sols mantenen les fraccions atàviques de tots els camps polítics *soi-dissant* liberals.

Llògic es, doncs, que, si volém el servei militar voluntari moguts per l'alt respecte y preferent lloc en que coloquem la dignitat humana, volguém també ajustar la legislació, l'orde juridic tots ei qual havém de viure setmesos, a l'organisació que pretenem donarli y reduirla als astrets y justos límits que deu haver de tindre pera que no atenti als drets indiscretibles de tota ciutadania.

Es de necessitat absoluta acabar ab una confusió legislativa absurdà que lliga de peus y mans tota acció civilista, majorment avuy que en virtud de la llei de jurisdiccions ha quedat definitivament consagrada la preponderancia a favor d'un element social quan se deu precisament a la subjecció. Solidaris després de federalists, devem recordar ara que precisament son creada Solidaritat catalana tenint per base de la seva acció futura un sentiment de protesta contra aquella preponderancia de que parlavem, que venia aumentarla y a ferla intangible una llei cesarista que l'hi oferia l'element negativament liberal del monarquisme, filla del odio o de la cobardia llur?

No creyém que sigui desatesa, morta en silenci la noble acció qu'es prepara en el si d'un poble que sempre a tingut respecte gran y amor intens a tota institució de caràcter civil y que no pot amagar el seu desprecí a qualsevol

anormalitat que vulgi crearse en la vida dels pobles. Y fora, al nostre entendre, gran error no escoltar la seva veu, deixant en cambi que quietament, tranquilment, calladament, anés guanyant voluntads la paraula plena d'ira d'un hervisme encare avuy en estad de cri-sàlida.

El nostre esforç, doncs, no ha mancat mai en cap acció dirigida a n'aquell fi d'una reforma del Codic militar, ni hi mancarà ara.

**

Ara, representant l'hilació abandonada, com no haig de fer patent el meu disgust, el de tots els federalists, per la desconsiderada apartació en que que vol mantindres al partit federal? Ell, com deya un imparcial escriptor, fou el que en qüestió d'autonomia y república «trajo las gallinas», y, gran sort la seva si alguna vegada els nous defensors d'aqueixes idees se recordan d'esmentarlo. Ell, qui ha lleurat a la franca discussió del poble l'íder de la separació de l'Església y l'Estat, del exercici voluntari de les reivindicacions socials, de l'arbitraje, y de tantes altres.... A despit de cent contrarietats sosté neta y alta la seva bandera sense que puguin conuir els seus intents els que voldrien vérela plegada yvensuda.

Pero, seus dirà, no vejen, insentats, que 'ls partits com a tals han realisat la seva missió? Es qu'én va passen els anys? El progrés de les idees, no us diu? Es una altra l'acció que devém realisar els homes liberals.

Certament, moren el partits quan les idees qu'ls han infprmats han fet carnà y ànima del poble, quan han adquirido una realitat viva y feconda. L'ideal del partit federal, avuy per causes diverses, feus agradoses de mentar, està mes lluny de realisació que quaranta anys enrera; la seva missió no es pas finida. Passen els anys, cambien les idees, els progrés no respecte institucions de cap mena! Ah! Tota l'alimentació esperitual, ideològica de les agrupacions polítiques de nostre terra, en el fons espiritual, ideològic del federalisme, té l'seu origen, la seva arrel. Com y volén, doncs, que veient triunfar teoricament en les multituds nostres aspiracions abandomà, inconscients, la lluita? Per defendre lo que ahir defensavem, no es menester qu'avuy, com tants altres, desertem del lloc d'honorar. Ells afers personals no ns moveu a nosaltres. Homrats en les idees, quan lluyem no apartén la vista del poble bramirar a la lendeta d'enfront.

Y això es lo que, esparansats en l'avenir, segur de triunfar y bregant pra precipitar aytal moment, unicament demà, exigim: honradesa en la lluya!

J. M. MALLAFRÉ Tooz.
Barcelona 1 de Setembre de 1908.

Del MestreLA LIBERTAD**La responsabilidad Moral**

—Me asombra tu impaciencia por conocer mi opinión sobre si moralmente somos ó no responsables de nuestros actos.

—¿Es cuestión baladí? ¿Ignoras su trascendencia?

—Pues bien, sábelo; entiendo que lo somos.

—¿En absoluto?

—Tienes tú por igualmente responsables de sus actos al niño y al adulto, al loco y al cuerdo?

—Al niño y al loco no los tengo ni por responsables.

—¿Porqué?

—Porque carecen de desprendimiento.

—¿Es igual en tu opinión el discernimiento de todos los adultos de sano juicio? ¿Lo es el del hombre culto y el del ignorante, el del varón y el de la hembra? Que sea mayor ó menor ¿depende sólo de que esté la razón enferma ó sana?

—El bien lo distingue igualmente del mal todo el que está en la plenitud de sus facultades.

—Distingue igualmente la verdad del error?

—No.

—Y el bien y el mal ¿no son para la conciencia lo que la verdad y el error para el entendimiento?

—La conciencia es más segura.

—Es decir ¿más certa en sus fallos?

—Sí.

—¿Cómo no dice lo mismo en todos los hombres?

—¿No ha de decirlo?

—Mates en desafío al que te ultrajó ó al que ultrajaste: ¿qué dice tu conciencia?

—Que hice bien si maté dentro de la ley del duelo.

—La mía dice lo contrario; condena el hecho, y lo califica, según las circunstancias de los combatientes, de homicidio ó asesinato.

Eres rico y vives principalmente de los frutos de la tierra. No la cultivas tú, sino tus braceros. Viven ellos en el trabajo, tú en el ocio; ellos en la escasez, tú en la abundancia; ellos sin más horizonte que el de tu campo, tú con extensos horizontes. No trasmitirán ellos á sus hijos ni aun los arados con que abrieron los surcos de tu hacienda; y tú transmitirás á los tuyos heredades, títulos de la Deuda, palacios, lujosos trenes, rico muebleaje; ¿Qué dice sobre tan monstruosa desigualdad tu conciencia?

—¿Qué ha de decir? ¿Usurpé acaso mis fincas? ¿No las recibí de mis padres á título de herencia? Si otros las labran, ¿no retribuyo yo sus servicios con el jornal que ellos y mis administradores concertaron? ¿Tengo la culpa de que hayan nacido y mueran pobres?

—Habla de muy distinto modo mi conciencia. La tierra, me dice, es común á todos los hombres. Son sus frutos sólo para el que la cultiva. Si la labráis entre muchos, cada labrador ha de recibir de los frutos la parte proporcional á su trabajo. Tú no tienes, es verdad, la culpa dc que unos hayan nacido pobres y otros ricos; sí, con todo, explotas en tu beneficio la pobreza se perpetúa entre los hombres?

Sigamos, sigamos. Tú, rico, guardas, los años de abundante cosecha, en tus trojes, el grano que recogiste, y esperas los días de escasez para enajenarlo con ventaja. Cuando esos días llegan, lo vendes al precio mayor que la carestía

permite. ¿Qué dice sobre este acto de codicia tu conciencia?

—Mi conciencia no me reprende nunca por el uso de mi derecho.

—¡Ah! Vé aquí? lo que distingue la tuya de la mía; la tuya se amolda á la ley moral; la tuya á la razón de tu siglo, la mía á la razón propia. Seguro estoy de que discrepprion en cuantas cuestiones promoviese.

—Pero ¿á qué viene tan prolijo interrogatorio? ¿qué conexión tiene con la responsabilidad de que tratamos?

—No te enojes. No te impacientes. Tú y yo hemos recibido la misma educación, casi la misma enseñanza. Amigos fueron nuestros padres, y amigos continuamos siendo nosotros. Estuvimos juntos largo tiempo. No porque después hayamos vivido el uno á mucha distancia del otro nos hemos callado ni las ideas que concebíamos ni los sentimientos que nos agitaban. Hemos contrarrestado los efectos de la separación por la frecuente correspondencia que hemos sostenido en mis largos viajes por Europa y América. Sin embargo, ya lo ves: estád completamente discordes tu conciencia y mi conciencia. Calcula si lo estarán menos en hombres que ningún vínculo enlace, pertenezcan á diferentes categorías sociales y abriguen los celos y los odios que no puede menos de engendrar la extrema desigualdad de condiciones.

Si marchan discordes las conciencias, ¿cómo ha de ser la misma en todos los actos? ¿Puede serlo siquiera la de los tuyos y los míos?

Somos, cuantos de mujer nacimos, responsables de nuestros actos; pero, fíjate bien, cada uno según la educación que recibió, según la enseñanza que le dieron, según el pueblo en que vive, según la sociedad que frequenta, según el aire moral que respira, según sea ó no susceptible de extrañas sugerencias. ¡Qué de hombres hay que no aciertan á ver nada por sus mismos ojos ni á decidir nada por su propio juicio! Se cimbrean esos hombres á las palabras del que creen superior como se cimbra la caña al viento. En tu casa y en la mía hay almas que podríamos fácilmente conducir al crimen.

—No discurses aquí con la solidez que acostumbras. Te pierdes en cuestiones secundarias. Nada duda sobre los preceptos del Decálogo, conciencia alguna deja de condonar al que los infringe.

—«No matarás» dice el Decálogo, y tú entiendes que puedes matar á tu ofensor en duelo, y á tu mujer adultera y su cómplice hasta con alevosía; y, en igual ó desigual combate, á los enemigos de tu patria. «No hurtarás», dice el Decálogo, y tú no vacilas en recojer el fruto del trabajo ajeno, y cuando ves con hambre á tus vecinos les encareces sin remordimiento el grano de tus trojes. «Amá al prójimo como á tí mismo», dice el Decálogo, y tú, para vivir, condenas á tu prójimo á un trabajo que para tí noquieres.

—Me estás faltando.

—No, no te faltó. Tu conducta no es más que la confirmación de mi teoría. Obras dentro de la moral de tu nación y de tu siglo; obras según la educación que recibiste, según la enseñanza que te dieron, según la sociedad que frequetas, según el ambiente en que vives. Nadie tiene derecho á censurarte como no sea el que, rompiendo osadamente con su tiempo, se eleve por su propia razón á los más altos ideales de justicia. La sociedad te absuelve á par de tu conciencia.

—Ni la moral, es para tí absoluta.

—La moral, como todo lo humano, no es; va siendo. Quizá no pase medio siglo

sin que tus actos y tus ideas morales sean objeto de general censura.

El hombre, repito, es el eterno mudar: no hay en el nada absoluto.

F. PI Y MARGALL.

Del Nostre Programa

En poder de l'Estat les mines, les aigües y els ferrocarrils.

Adoptada per de moment les jornada de les vuit horas als establiments y a les obres del Estat, ja se las fassí per administració ja per contracte; etc.

Sabut es de tots els homes que habitem l'Espanya, les descuidades que estan les lleis respecte á les grans empreses de ferro-carrils, mines y demés, troban-nos á cada pas en nous abusos que recauen sobre'l poble. causats, les més de les vagades, pel egoisme de les companyias que no més veuen la manera d'apujar les accions. sense mirar que sacrifican á centenars d'obrers, el uns y a ciutadans pacífics, els altres, que, tots junts, no han comés altre desacert que'l soportar anys y anys á homés que esploten le seva candidesa y a altres que deixan trapitjar (pel cōnte qu'els té,) unas lleis que no més serveixen per'adorno.

Al objecte d'acabar abusos y favoritismes, tan en desacort ab la evolució social, en el nostre sistema quedan en poder de l'Estat les mines, las aigües y, lo ferro-carrils, poguent compensar la bona administració d'aquellos empresos, la abolició de tota classe d'impostos, sobre'ls articles indisponibles per la vida.

Onmotllanxe á la evolució de la classe obrera y procurant que prospere, y estableix, de moment, la jornada de vuit horas, en els establiments y en les y demés concepcions que l'Estat otorgui, ja que's considera, que la disminució d'hores de treball es un dels principals meidis en que conta la classe proletaria, pera lluitar contra l'empleo de la maquinari en benefici dels capitalistes, y perquè'n sustin victoriosos, en eitat lluita, s'els hi aplana el camí, donan tota classe de garanties a les comunitats o associacions obreras.

J. JOVÉ.

Discrepancies

XII

No està prou acertat tampoc l'autor de la fulla *La Cuestión Social* en tots els debers que, segons ell, la Iglesia católica prescriu an els governants.

¿Cóm vol que'ls governants que no professen la religió católica,—que no son pocs,—fassin ob ervar la religió, católica, se suposa, y fassin guardar les festes manades per l'Iglesia, católica també suposém? Aixó qualsevol ho veurá que no pot ser de cap manera, puig si'l governant es protestá o budhista, lo que procurarà es fer els possibles perquè'ls seus subordinats siguin fermes creients de la reforma o adoradors de l'idol Budha. No li sembla al senyor articulista qu'es atinat lo que diém?

El Sr. M. B. per exemple, es un catòlic dels mes fervents, segons ell creurà, pero no per nosaltres, qu'hem apreciat qu'es un catòlic *enragé*. ¿Voldrà ell deixar de tirar l'aigua al seu molí, com vulgarment se diu? O lo que es lo mateix, deixarà ell de fer propaganda favorable a la religió católica, apostólica y romana? No ho creíem. Lo qu'ell fará, encara que no sempre estigui en lo cert, es propagar ab la ploma y ab la paraula aquelles

doctrines qu'ell té per tan certes, com nosaltres per incertes. Qu'es lo que ha de fer si vol ésser un bon disciplinat de la seva secta.

En els debers atribuits als governants, hi ha altres punts ab els que discrepem, y que no hi podém passar a tractarne perque la nostra ploma es feble y potser, sense voler, entrarem en un terreno reliscós. El senyor M. B. y quants hagin llegit la fulla de referencia, ja ho veurán potser mes clar que nosaltres mateixos. Als seus criteris deixém les consideracions que'ls hi puguin suggerir aquells punts que no mencioném.

En quant als ciutadans els hi diu que: «...deben respetar á los gobernantes por la autoridad que ellos tienen recibida de Dios, obedecer á sus ordenaciones justas y favorecer con su voto para cargos públicos á los que más se confia han de favorecer á la religión y al bien común...»

Ja hi torném a ser. ¿Com vol que rebi l'autoritat del Déu dels catòlics, un governant, per exemple, que vingui de missaga mahometana? ¿Creu que Déu ho pot veure ab bons ulls que hi hagi adeptes d'altres religions, y creu que encara els ha de distingir revestint an algú d'aquests ab poders autoritaris o governamentals? Està equivocat, senyor meu. Pensi llargament en aquest assumpte y veurà com està en un error.

¿Y qué vol dir ab aixó de que s'ha de donar el vot als que mes puguin favoreixer a la religió? ¿Que no hi ha, entre'ls que no n'apoien ni en favoreixen cap de religió, personnes tan y fins mes dignes que'ls que vosté vol venir a suposar que son inmaculats? Cónstili, que'l nostre vot sempre serà per aquelles personnes que no han donat probes de defensar ardidament la religió católica, precisament. Volém llibertat per tothom y no absolutisme com entre rallas s'hi llegeix en aquell *deber* que vol la gent católica. El pensament y la conciencia lluita y no reclosos a utópiques idees que a res poden conduir, ni cap benefici poden reportar. Llibertat, llibertat!

En el próximo articlet acabarém les nostres discrepancias, perque lo continguen en la fulla casi s'es acabat de comentar.

PAU CATALÀ Y ROS.

Los malhechores del bien

Jacinto Benavente que, aparte sus defectos como hombre, tiene muy bellas cualidades como escritor, supo poner, como vulgarmente se dice, el dedo en la llaga al escribir la obra cuyo título encabeza hoy estas cuartillas.

Un amigo nuestro tuvo, en cierta ocasión, enfermo á uno de sus parientes próximos. La enfermedad fué larga y pesada y se agotaron los recursos de la casa. Entonces compareció una ilustre beata que ofreció algunos auxilios materiales á cambio de ciertas prácticas religiosas á las que el paciente era muy refractario.

Negóse el enfermo insistió la beata y por fin pudo más la necesidad que la convicción y aquella beata salió triunfante en su empresa.

A los pocos días la indicada beata mandó llevar al enfermo una pequeña caatidad y un cuadrito del Sagrado Corazón de Jesús para confortarle en su tribulación.

Quiso el hado que muriera el enfermo y algún tiempo después su primogénito pensó en utilizar el cuadro de marras para poner un retrato de Danón al que profesaba gran simpatía y ¿cuál no sería

su asombro al descubrir que la lámina tenía una doble hoja impresa!

Su asombro al leerlo reconoció límites y para que nuestros lectores juzguen la transcribimos íntegra:

Cédula para bien morir

Yo..... deseando morir en el seno de nuestra Santa Madre, la Iglesia católica, cuya doctrina enteramente confieso creer, encargo á D..... que cuando sepa que estoy en peligro de muerte, con tiempo y antes que pierda los sentidos, me avise de ello y haga cuanto esté de su parte para que yo reciba todos los auxilios espirituales y Santos Sacramentos, especialmente el de la Confesión.

Por lo tanto, en uso de mi más perfecta libertad, dispongo que, durante cualquiera enfermedad de alguna importancia, se facilite á D..... libre entrada en mi aposento, y se acceda por todos á cualquiera indicación suya para quedarse á solas conmigo, siempre que él lo crea oportuno; sin que razones de familia, ni prescripción alguna facultativa, ni disposición de cualquier Autoridad, ni compromiso alguno de cualquier género que sea, puedan impedir, en aquella ocasión, esta mi expresa e irrevocable voluntad, que tiene por fin facilitarme todos los medios de morir cristianamente para salvar mi alma.

Y para que conste á todos y se cumpla perfectamente, firmo esta cédula en..... á..... del año 19

FIRMA

Acepto el anterior encargo de D..... y me comprometo á cumplir esta sagrada misión, cuando mejor pueda. .... á..... de ..... de 19

FIRMA

NOTAS

1.ª Este compromiso se firmará por ambas partes, quedándose copia para facilitar su cumplimiento, que en ocasiones sacará de graves compromisos á las familias de los enfermos.

2.ª Si se cree conveniente, podrá ocultarse el nombre de la persona á quien se hace el encargo, cubriendo su nombre con un papel engomado en sus extremos, para que pueda descubrirse oportunamente.

3.ª Sería conveniente tener esta cédula colgada junto á la cama, tanto para que nos recuerde el trance de la muerte, como para edificación de los que nos visiten en nuestras enfermedades; convendría asimismo llevarla consigo en los viajes, la cual sería como protestación de fe muy expresiva, si nos sorprendiera la muerte.

4.ª No es preciso se haga este encargo al confesor ó á un sacerdote; antes parece más oportuno hacerlo á un amigo de confianza y buena conciencia, al cual será acaso más fácil cumplirlo. Este encargo puede ser mutuo entre dos amigos, y cada uno puede hacerlo á varias personas, para mayor seguridad.

5.ª Se recomienda encarecidamente: 1.º, que se procure exquisita prudencia para no molestar prematuramente al enfermo, sino hace este encargo cuando haya verdadera gravedad y estando el enfermo con pleno uso de su razón; 2.º, vestirse de cristiana energía y prescindir de humanos respetos para cumplir esta misión, cuando conste que el enfermo está en verdadero peligro de muerte, considerando que es este un gravísimo deber de conciencia; puesto que de cumplir ó no este encargo, con la fidelidad propia de un amigo verdadero y caritativo, puede depender y depender de ordinario la salvación ó perdición de aquella alma; 3.º, desplegar toda la actividad posible, para procurar al enfermo, con tiempo más que suficiente,

el confesor que él designe, y si urge, el que se crea más conveniente; pasando por encima de todos los obstáculos que pudieran impedirlo, á costa de todo sacrificio para lograr tanto fin: 4.º, procurar luego, si fallece, cumplir ó hacer cumplir cualquier encargo recibido ó recomendado, como por ejemplo, hacer alguna restitución, ofrecer sufragios, quemar libros ó documentos, ó otros semejantes. Finalmente, quien reciba semejante encargo y acepte tan caritativo compromiso debe considerar atentamente que, así como al cumplirlo con fidelidad y celo, debe esperar confiadamente que Dios, conforme á su promesa, le hará la misma gracia de morir cristianamente; así también de descuidarlo por humanos respetos ó culpable negligencia, puede temer con fundamento la castiga Dio con la misma pena de morir también sin Sacramentos y perder su alma para siempre.

De la importancia de este documento pueden juzgar las personas sensatas por las repetidas veces que se habla de pasar por sobre los respetos humanos. Nosotros nos abstendremos de hacer comentarios por mas que los merece y muy sábrosos por cierto.

Plecs y esquinsades

Per la brigada municipal s'està procedint ab arreglo del tres central del carrer de la Uniò, posant-hi una especie de matxaca barrejada ab una pols groga que ajudarà en gran manera al explendor de les tradicionals festas de Sta. Tecla.

Sobre tot ab les innombrables caigudes que proporciona al estamparse cap a les cunetes dels costats.

Pot agregarse al programa ab el nom de Carreras de obstáculos.

Els carrers sens dupte atrets per la valua dels premis de nostre excellentissim ajutament comensen tots sols a endornassar per les vinentes festes.

N'hi han que estan tan ben encatifats de pols y brossa pel sol y calotets y camises per l'aire que verdaderament encanten.

A veure qui guanya el premi.

Un senyor Lerin que's cuida d'arreplegar la brossa dels carrers, dies enrera va pendre d'un pobre captaire un sac de papers que l'infeliz havia recullit en son roimatje per carrers y plases ab l'objecte de treuren quelcom pel seu manteniment.

No farà mèllor que el tal Lerin procurés deixar els carrers mes nets?

Que li sembla senyor batlle?

A l'última hora, s'ha fet un *anyadit* en el programa de les proximas festas.

Segons ens diuen, la Comisió, ha acordat per unanimitat el permis pera l'exploitació d'una barraca en el extrem *Este* de la Rambla. En aquixa barraca s'hi exhibirà el celebra senyor Martinez.

—Pesen, señores, pasen! Al interior! Allí verán ustedes al hombre de más barra del mundo. Sin cambiar de color, promete una cosa y luego cumple otra. Tan dice si, como no. Pasen... único ejemplar y sin rival, *cazado* por mi mismo en el propio Cáucaso en el momento de ejecutar una de sus habilidades, ¡pasen!....

Ja ho aniré a veurer.

Per home fresc, no hi ha qui aventatji al regidor Martinez.

Afigurinse que per motius poderosíssims presenta, junt ab altres regidors, la dimisió, ab caràcter irrevocable, d' individu de la Comisió de Consums y qnina dimisió li va esser acceptada. Pero viliaqui que,

en la darrera sessió del Ajuntament, ell mateix, per boca del seu alacan senyor Cirera, es torna a proposar; els demés regidors callen y en Martinez ho accepta.

Quina barra!

En plenes festas.

Aquesta setmana no'n entendrem de feina. Les festes ens robarà tot el temps.

La Comisió ha tingut prou cuidado en fer números pera tots el gustos. Tothom ha de quedar conten. Oi, Sr. Martinez y demés companys.

Pero'l millor de tots els números, no atinen vostés qui es? Ja'ls hi diré y ens donarán la raó tot seguit.

Es el que componen els tres balls populars: el de bastonets, el de Dames y Vells y el de *Sebastiana del castillo*, que veurém per aquets carrers fent les *deliries* del nostres conciudadans y dels foresters de fora que'n visitin.

Els senyors Mengibar, Cirera y la Junta del Patronato del obrero ja han promés que impresionaran varies peniculas pera exhibirles després en els seus respectius cines.

Arriba, petit y fora. Aixis recordarémes perenement el número mes bonic de les festes y pel rae's senyors Martinez y Oliva hi està molt entusiasmats.

La nova comisió de consums del nostre Ajuntament la forma la següent quadrilla: Prat, Brell' Martinez y Oliva.

Noms tots ells acreditats dintre del municipi tarragoní, prometen fer les del nostre poble, d'una manera admirable.

Llàstimo gran que l'empresa de la corrida dels novillos que han de lidiar aquestes festes, no haigi pensat en contractarlos.

Potser hi guayariem mes els uns y els altres.

Salve, oh Brell, el trapero del Serrallo; oh Martinez, l'etern festiu; oh Oliva, l'gran orador y arreglador del seu carrer, y oh Prat, al de la bofetada y altres hierbas! Salve, salve, que quadrilla consumera habemus....

An en Canalejas, el veïnat de El Ferrol li ha tributat un homenatje com si veraderament l'expresident del Congrés s'homesreichés. Fins li han regalat unes terres, agrats, diuen, de tot lo que ha fet aquell personatge.

Aquells bons fills de la terra gallega estan ofuscats en lo que a Canalejas se refereix.

Que si juguen que si a Catalunya se proposava semblant cosa, encara no se'n trobarien mitja dotzena que l'acullisin ab entusiasme?

Els a dir, si, alguns *lliberals* y algúns letrouxistes-canalejistas. Total, dotzena de frare y prou.

Que ja es tirar llarc, ja!

He llegit que'l dia 12 d'Octubre s'obriràn les Corts.

Jo que'm creia que les Corts. (al menys les de Sarrià), no's tancaven mai!

Solts y noyes

AVIS D'ADMINISTRACIÓ

Fem avinent a tots aquells suscriptors nostres de dins y fora de la localitat que, els qui no haigin solventat els sens descoberts, ab aquesta Administració per tot el dia primer de Octubre prop vienent, deixaran de rebrer LA SENYERA FEDERAL sens que els hi valga excusa de cap genre.

Recórdissen que's diuen progres-

sius y que no pot haverhi progrés si al propi temps que dels drets no es preocupen del devers.

La igualtat ho reclama.

El dimecres vinent, festa major de nostra ciutat per la nit hi baurà ball en totes les societats.

El qu'està anunciat en el Centre Federal serà a gran orquesta, com correspon en aital diada.

Indubtablement les sales del nostre casa oferiran aquella brillantor de les grans solemnitats.

A dos quarts de quatre d'aquesta tarda se reunirà novament en l'Institut el Grup esperantista, a l'objecte d'aprobar el Reglament peral que ha de regirse la nova entitat y que ha sigut redactat per la comissió nomenada en l'altre reunió que va efectuarse.

També's nomenarà en la sessió d'avui la Junta de govern y s'acordarà definitivament el dia de l'obertura de les classes, que probablement serà a primers del mes vinent.

Els qu'encara no estiguin inscrits en el Grup, poden concorrer a la reunió d'aquesta tarda que se'ls inscriurà.

La Comisió suplica la puntualitat.

Reunides el dijous les comissions nomenades per les entitats federals tarragonines, acordaren celebrar la vetllada commemorativa de la data del 29 de Setembre, el proper diumenge, dia 27 del mes que som.

L'acte promet resultar de molta trascendència.

Recomaném als nostres llegidors y correliionaris la lectura de l'article que'l nostre distingit correliionari, el conegut federal de Barcelona En Josep M. Mallafre y Tort ens ha remés y que publiquem en lloc preferent d'aquest nombre.

Camó de ministres.

En González Besada ha deixat la cartera de Foment pera ocupar la d'Hisenda que ha deixat el Sr. Sánchez Bustillo y En Sánchez Guerra ha ocupat la vacant den Besada.

Veurem si encara hi ha sevillanos.

L'Ateneu de Tarragona obra avui la màtrica pera poguer utilzar l'ensenyansa gratuita que dona per mij de les seues escoles situades a la Rambla de San Carlos de aquesta ciutat.

Per manca d'espaç deixém de publicar un article del *sporman* Sr. Tarín sobre la carrera de bicletes nomenada «Copa Gran Hotel Continental».

Ho farém en el nombre vinent.

La Companyia comic-líric-dramàtica que actuarà en el Teatre Principal (Ateneu de Tarragona) serà dirigida pel distingit primer actor En Juan Lleal y d'ella formaran part els següents artistes:

Actrius: Matilde Rubio, Roseta Gotarredona, Teresa Sagnés, Dolors Virgili, y Matilde Gandia. Actors: Joan Lleal, Eduard Torres Leandre Sinec y Josep Puntós.

Entre'l Repertori de les obres que's representaran en la prop-vinenta tempora da hi figuraben el Compte l'Arnaud, Batalla de Reynas, L'hereu escampa, Bona gent, L'Eloy, Mare eterna, Aigua que corra, Sol solet, Mossén Janot, La boija, Mar y cel, Els savis de Vilatrista, Tristos amors, Maria Rosa, Encarrilats, Joan dels Miracles El aduersari, Magda, El gran galcoto, Las memorias del diablo, Militares y paisanos, Regimiento de Lupiñón, y les sarsuetes: La casita blanca. Rina mora, La buena sombra, Puñao de rosas, El tirador de palomas, Alma de Dios, Mal de amores, La Cañamona, Mala sombra, Pobre Valbuena, Bohemios, La viejecita, y altres estrenos del repertori modern y clàsic.

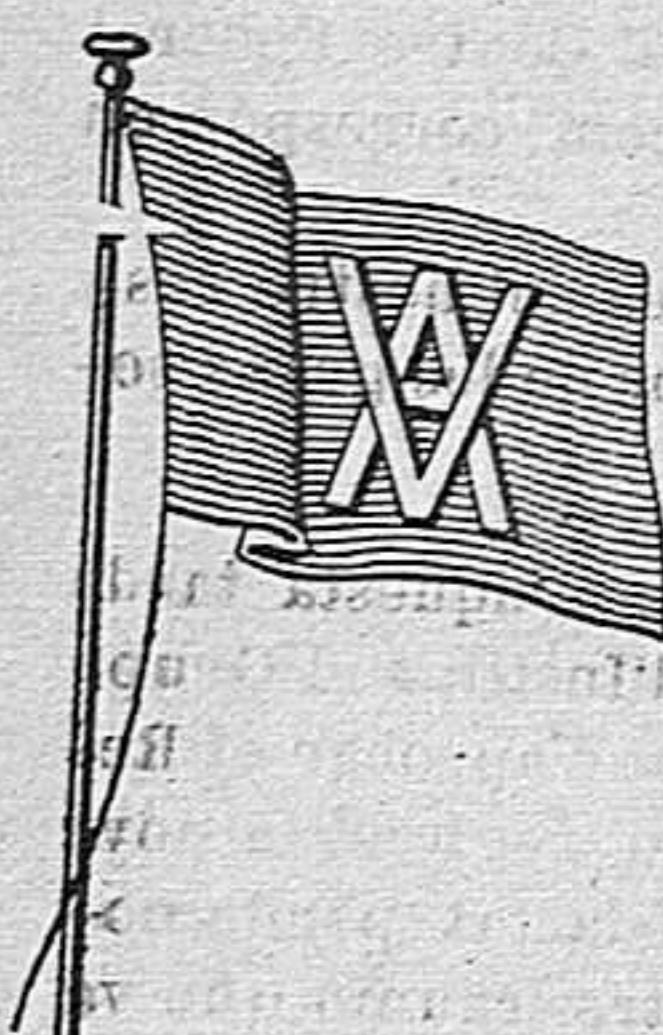
El debut tindrà lloc la nit del 24 ab la hermosa comèdia en tres actes del ilustre taragoni En Josep Pin y Soler quin titol es «La tia Teclata».

Tipografia Tarragonense Méder Núñez, 5.

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y COMPANYÍA (Societat en comandita)

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguiles, Almeia, Málaga, Cádis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeu, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasaiges, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeus.

Servei rápid eventual pera l' Nort d' Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbau.

S' admets càrrega y passatger a preus reduits.

Sortirà d' aquets port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

CABO TRAFALGAR

de 2.500 tonelades, capità D. Manuel Ferreiro. Admetent càrrega y passatgers pera els esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIÁN PERES

CARNICERÍA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisións.

Cos del Bou, nom. 12.-TARRAGONA

PASTISSERÍA Y COLMAT

SARAH BERNHARDT

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etz.—Complert, assortit en capsetes especials pera bombons.—Objectes de luxe, xampany vins y licors del país y de l' extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FÀBRICA DE BRAGUERS

DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que s' saben construir. Costa molt colocar un braguer, però mes encara saberlo construir, puig avans de colcarlo be es indispensable saberlo construir perque sense la ciència y practica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixen per complert llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes práctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que s'gin.

Grans existencies de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infància y tot lo que s' refereix a Cirurgia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

BODEGA VINÍCOLA

DE

DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus mòdics. Unic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendrà a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI
Teléfon nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÀBRICA DE CALSAT

PERA PÀRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.—TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construit exprofés pera fotografia
Reproduccions, ampliacions, postals, etz, y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

CLINICA Y CONSULTORI

pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y análisis
micro-químic d'orina y productes patològics

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera els pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Ramba Castellar, 31, principal

GRAN HOTEL CONTINENTAL

DE

MARTÍ Y REDÓN

Apodaca, 30.—Teléfono, núm. 5

TARRAGONA

Establiment de primer ordre completament nou y construit exprofés per hotel. Situació inmejorable a prop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnífiques terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum elèctrica. Quarto de bany y ducha. Quarto fosc per fotogràfs. Salons de lectura y pera visites. Autogarage. Weters-clossets. Cafè restaurant.

Higiene y confort modern. Servei de gran luxo pera banquets.